

MAGAZIN

cultural-istoric și de informație

REVISTĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

Director: Vasile TODI

Redactor-șef: Ștefan TARJOC

NOUĂ ADMINISTRATIE, NOI GRIJI PENTRU CONTRIBUABILI

Poporul în înțelepciunea sa milenară are câte un proverb nimerit pentru fiecare situație nou întâlnită. Cu toate că majoritatea și-a dorit „schimbarea” în speranța de mai bine sau mai puțin rău, dovadă că a și votat „în consecință, cu toate acestea proverbul popular adecvat situației sună acum pesimist: „schimbarea stăpânilor, bucuria nebunilor”. Deși nu ne putem conduce doar după proverbe și zicători, totuși vom analiza care sunt pericolele ce le ridică noua administrație.

– În primul rând compoziția eteroclită a guvernului, ce provine din două partide și o alianță (formată și ea din două partide), nu e de natură să dea acestuia coeziunea politică și în plan economic de care ar avea atâtea nevoie. Mai ales având în vedere că unul din partide are interese clientelare față de fosta

putere, iar altul reprezintă doar interesele unei minorități, care din start, nu pot fi în cele mai multe cazuri și a majorității de la putere. Chiar și cele două partide din alianță nu au de fiecare dată aceleași interese (care să coincidă și cu interesul național). În această compoziție orice măsură luată se va lovi din păcate de interesele contrare sau cel puțin divergente al unui alt factor de putere din guvern, reprezentând alt partid decât cel ce-a inițiat „măsura” „hotărârea” fie aceasta oricât de bună sau profitabilă.

Aceste contradicții, se vor simți din păcate, atât la nivel central (în guvern) cât și la nivel local (prefectură, consilii județene sau conduceri locale de regii).

Un alt factor pernicios, va fi faptul că oamenii de decizie (din guvern sau teritoriu) sunt aleși pe criterii politice (fiind conducere

și nu pe criterii profesionale (după competență), ceea ce nu poate conduce la o structură compatibilă și omogenă, nici în ministere, nici în județe.

Ștefan TARJOC

(continuare în pag. a 2-a)

Colțul credinței strămoșești

Smerita smerenie și roadele ei

„Hai să vă spun, ca să mă înțelegeți, ca să nu vorbim și noi, raționalizând-o. Smerita smerenie. Despre asta vorbim. Și, din momentul în care smerita smerenie se adâncește cât mai mult, trăiești cât mai mult într-o stare de plăcere, de bucurie, de eliberare; iar toate aceste lucruri vin fără să se vadă și fără să se discute. Te ajuți pe tine și pe toți ai tăi, care nu mai sunt în lumea aceasta. Atunci nu mai ești un ins. Ești un univers, un microcosmos, în care se oglindește un macrocosmos, adică o lume întreagă, dacă trăiești aceste lucruri.

Trei lucruri cere Dumnezeu de la noi, și ne cere cu ardoare: umilință, umilință, umilință! Și „lăsați-Mă pe Mine mai departe!” Fără însă să renunțăm la treburile care ne aduc pâinea cea de toate zilele. Dar peste tot în inima mea să fie prezent Hristos!

Starea de mândrie e stare drăcească, absolut diavolească. Mică sau mare. Și nu trebuie să ne cruțăm nici cea mai mică greșală. Nu trebuie să ne temem, dacă se greșește. Nici o nenorocire nu înseamnă ceva. Nimic nu este pierdut, atâtea vreme cât credința este în picioare, cât sufletul nu abdică și capul se ridică din nou! Adică există puțința de iertare, dar, cum spun, să o ai ca un viteaz, ca un erou al lui Hristos.

Arhimandrit Arsenie PAPACIOC
Mănăstirea Sf. Maria - Techirghiol

VIA

Gherghinescu Vania

(Din vol. *Timp sonor* – Editura pentru literatură, 1968)

Au era ascunziș, să nu i-l știi
Și umbră mișcătoare după ceas;
Făcusem în tot locul popas
Să visez, să ascult, să citesc și să scriu...

Descopeream, hoinărind, cuiburi și ouă,
Vizuini de vulpe și dihor;
Cunoșteam păsările după cântec și zbor,
Vremea, după apus și după luna nouă;

Am întâiul strugur când se coace
Și întâia frunză care-și schimba culoarea;
Dibuiam în hățiușul gardului trecătoarea
Iepurilor ieșiți, sub lună, să se joace.

La vie, în vacanța mare,
Adormeam, noaptea, numărând stele
În curtea cerului, printre zăbrele,
Ca într-o vitrină ademenitoare;

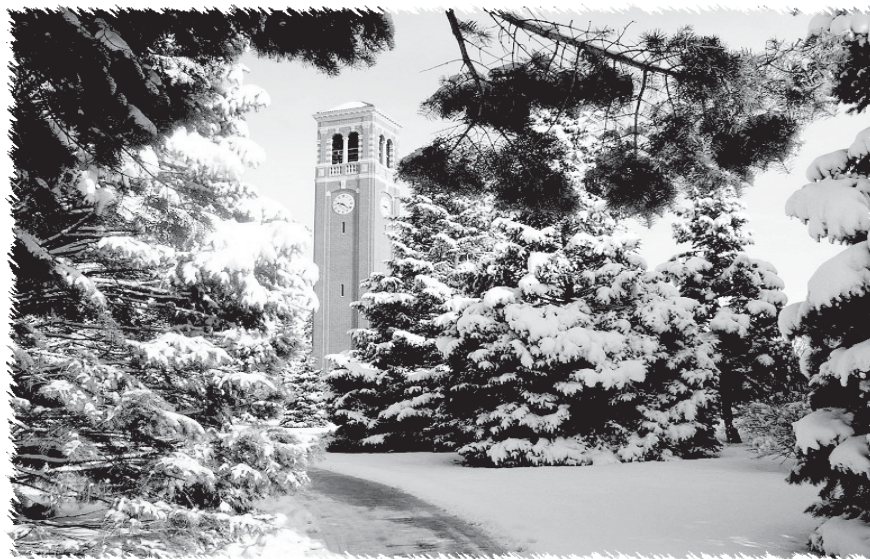
Ori întârziam seara, tăcut,
Prin pădurea încărcată de rod,
Cu inima făcută năvod
Pentru luceferii cari au căzut...

Cu ochii în frunzișul codrilor deși,
Înfiorat în penumbra de seară,
Adulmecam arome de vară
În pomii gândului – neculeși.

O șansă de o sută de zile?

Regele Carol I a mizat în secret trei decenii pe Puterile Centrale până la primul război mondial și prăbușirea Imperiilor. Mareșalul Mihai Antonescu a mărșăluit cu Imperiul național-socialist a lui Adolf Hitler până la Stalingrad și capitularea necondiționată. Naționaliștii Nicolae și Elena Ceaușescu s-au ținut cu dinți de „Lagărul” comunist și-au murit ca martiri, când nimeni nu mai dădea nici o ceapă degerată pe marxism-leninism. Comunistul Ion Iliescu, credea în URSS și după ce Moscova renunțase la Imperiul lui Stalin. Acum democratul Traian Băsescu vrea o Axa cu Washington, când dolarul și puterea USA au depășit zenitul. Înclinația moldo-valahă spre alianțe cu Imperii în degradare face parte se pare din patrimoniul lor cultural-politic. SUA a fost puterea absolută atât timp cât a ocupat militar Europa și a mobilizat resursele lumii împotriva „Imperiului răului” ortodoxo-comunist. De când însă dolarul a renunțat la paritatea în aur și SUA din creditoare a devenit cea mai mare debitoare din lume, urmare a dependenței de petrolul arab și începerii celui de al patrulea război mondial cu

musulmanii (cel de al treilea a fost Războiul rece), epoca de aur americană s-a încheiat. Indiferent dacă și când

războiul cu islamul va fi câștigat, UE și China, care nu-s în război, au deja

Prof. dr. Viorel ROMAN
consilier academic la Universitatea din Bremen
(continuare în pag. a 2-a)

ÎNSEMNĂRI ÎN IARNĂ

Multă lume se întreabă astăzi de ce Ion Iliescu l-a lăsat, ba chiar l-a

bucurându-l pe Vadim înainte de turul al doilea, multe, dacă nu toate voturile P.R.M-ului i-ar fi adus lui Adrian Năstase o victorie lejeră în disputa cu Traian Băsescu?

Adevărul e, că nu este ușor să înțelegi un om ca Ion Iliescu. „Bătrâna șandrama stalinistă” cum l-a „alintat” Vadim deseori, nu poate fi încadrat în tiparul politicianului român ivit pe scenă după '90. El aparține unei generații care a dat datorită și conjuncturilor desigur, astfel de personaje alambicate. Și astăzi se află tineri ziaristi care nu înțeleg nimic dintr-un discurs al „titanului din Oltenița”. Și nu numai ziaristi... Dar ce să înțelegi din vorbele unui om care intrând într-o prăvălie să cumpere ulei de măsline s-ar adresa vânzătorului astfel:

„– Din fructul arborilor sub umbra cărora cuvinte blânde și înțelepte, ieșite din gura Mântui-

Vasile TODI
(continuare în pag. a 2-a)

ANUL XII
Nr. 2 (132)

FEBRUARIE
FĂURAR

ADRESA INTERNET
http://www.geocities.com/magazinmr
e-mail: magazinmr@yahoo.com

ISSN:
1453-2700

2005

ÎNSEMNĂRI ÎN IARNĂ

(urmare din pag. 1)

torului, molcom, în tăcerea serii ce se lăsa, pătrundeau în auzul ucenicilor săi, a patra parte din măsura de greutate obișnuită, în schimbul unei contravalori în moneda țării, am venit să-mi dai". Toate astea în loc de: „dă-mi o litră de ulei de măsline”?

Cert este că Năstase fără sprijinul bătrânului ar fi rămas tot purtător de cuvânt al P.S.D.-ului. Din păcate pentru P.S.D., baciul ajuns la 77 de ani care deși arată ca de 60 se simte ca la 45, afișează astăzi fața de propria-i turmă, un dispreț cordial, care ne amintește de celebrul vers din Tristele lui Ovidiu: „Aici îmi duc eu viața în sânul barbariei, cu besi și cu geții nedemni a le răspunde un echo, în versul meu!”

O șansă de o sută de zile

(urmare din pag. 1)

proiecte de viitor în afara modelului SUA. De aceea, orientarea lui Bănescu e surprinzătoare. Pe de o parte cu America, pe de altă parte cu Europa. Europa și USA/NATO nici nu se suprapun, nici nu vor rămâne în stadiul actual. După ce dolarul nu mai va fi moneda de teaurizare dominantă și va fi înlocuită de Euro, SUA se va retrage istovită în izolaționism, iar UE va continua politica euro-atlantică cu noi unități de măsură. În acest context, **dacă noul Președinte ca și predecesorii lui se orientează spre Washington, Moscova, Ierusalim și amână la calendele grecești oferta generoasă a papei Ioan Paul II - unirea cu Roma - moldo-valahii vor**

pierde controlul în Transilvania și Banat, care-și vor recăpăta încet dar sigur autonomia milenară, bine-cunoscută din istorie, favorabilă ungarilor, sârbilor etc., dar catastrofală românilor ortodocși. Nici pe plan intern noua constelație politică de la București nu e de bun augur. Bănescu a reanimat Convenția de tristă amintire a democraților, liberalilor, maghiarilor etc., care, la prima guvernare, acasă au „da 'napoi ca racul”, iar pe plan extern caută, ca în trecut, mântuirea pe alte meleaguri spirituale decât cele din fața nasului - Europa. „Schimbarea domnilor, bucuria proștilor” sau trebuie acordată o șansă de o sută de zile și Președintelui Traian Bănescu?

O nouă administrație...

(urmare din pag. 1)

Pe lângă faptul că celor aleși le trebuie circa șase luni să se acomodeze cu noua funcție (perioadă în care ministerul, județul sau sectorul vor fi conduse după ureche), deciziile persoanelor îndrituite să le ia, vor fi întârziate de consultările periodice pe care le vor avea cu partidul din care fac parte (indiferent de capacitatea profesională a acestora).

Lipsa unui protocol de guvernare la care să adere formațiunile aflate la putere, fac coerența conducerii guvernului și țării invizibile. Chiar dacă între P.N.L. și P.D. acest protocol există și a funcționat în alegeri, fisurile acestuia se fac vizibile la „guvernare” (nefiind bazate pe un program politic comun) și fac ca tot mai mulți din frunții celor două partide să ceară „fuziunea”. Ce-i drept că încă nu se știe și nu s-a hotărât cum să se facă aceasta (sunt doar păreri față de polul liberal sau popular creștin european). De fapt dacă nu sunt limpezite încă opțiunile de viitor ale Alianței D.A. cum să fie clare opțiunile politicii guvernamentale, fără protocol de guvernare și format pe baze rezultate algoritmice din alegeri.

La toate aceste greutăți se mai adaugă cele rezultate din condițiile integrării în U.E. (a căror îndeplinire e urmărită după „clauza de salvagardare”) se mai adaugă greutățile inerente unei economii în „tranziție, obligată să îndeplinească, tot mai multe și grele criterii, cerute de-o integrare întârziată.

De asemenea „coeficientul de speranță al populației aflată la limitele răbdării” obligă noua administrație la „politici populiste” ce vin în contradicție cu măsurile „liberale” cerute de economie și de „viitoarea integrare”.

Pe lângă toate acestea, prezența pe băncile opoziției din parlament (ba și la conducerea parlamentului) a unor partide indispușe să fie tolerante cu „slăbiciunile” noii puteri, vor crea probabil o atmosferă insuportabilă (vezi guvernul din umbră) sau cel puțin de natură să exacerbeze orice poticneală sau bălbăială a conducerii guvernului.

Baza largă a noii administrații formată din patru partide cu patru platforme politice, va face ca tot timpul (deja au și început) cineva să fie nemulțumit, chiar la nivelul guvernului să nu mai vorbim în țară la nivelul Consiliilor Județene.

Deși alt proverb înțelept popular spune: „Frica păzește pădurea” (de unde deducem că s-a tăiat în „draci” fiindcă ce-i ce-o tăiau n-aveau frică de nimeni), totuși frica de-a nu mai fi aleși nu-i va putea face, mai ales pe U.D.M.R. să facă compromisuri mari (când ei erau obișnuiți să obțină compromisuri de la toate guvernele. De aceea mi-e frică să nu facă mai multe greutăți guvernului) partenerii de guvernare, decât opoziția sau monitorizarea Europeană.

Voința politică imensă a noii administrații în frunte cu Președintele Bănescu, va avea un drum greu și spinos, încercând să transforme din mers: economia, justiție, poliția, administrația, finanțele etc... fiind legat de prea multe constrângeri: salarii mici și mizerabile, pensii foarte mici, starea precară a sistemului sanitar, starea și dotarea agriculturii etc. Pe lângă cerințele integrării în U.E. pretențiile aliaților de la guvernare, promisiunile electorale și nu în ultimul rând - speranța populației într-o orânduire mai dreaptă și mai bună. Desigur că trebuia să vină cineva să încerce să facă și să aducă în România un trai mai decent, o poziție mai vertebrală la intrarea în Europa, o pedepsire a profitorilor de tot felul și de curmare a jafului național printr-o schimbare adevărată la nivelul justiției și internelor.

Nu știu dacă am reușit să exprim îngrijorarea celor ce au votat și susțin acest guvern și cam la ce nivel se ridică „așteptările lor” și ce ar trebui să realizăm pentru a le satisface speranțele.

ȚURA PRESEI ROMÂNEȘTI

Baronul erou, Mischie

O serie de gafe ale Parchetului Tribunalului Gorj l-au transformat în erou zonal pe baronul Nicolae Mischie, ieșit din arest duminică seară, în aplauzele simpatizanților.

„Național” nr. 2458

Justiția lui Picioaruș

Alexandru Țuculeanu, cunoscut și ca „procurorul Armaghedon”, s-a făcut și ne-a făcut de râs atunci când a ordonat să fie luat pe sus autorul celebrului raport Armaghedon, care inventaria averea lui Adrian Năstase, cu Cornu cu tot. Țuculeanu a spus atunci că s-ar fi autosesizat. Dar știți de ce? Fiindcă dosarul averii lui Năstase ar fi pus în pericol relațiile internaționale ale României!

„Evenimentul zilei” nr. 3977

Tichia de mărgăritar

Ne dăm de ceasul morții să intrăm în Europa, OK! Dar de ce trebuie să o facem numai serășnind și gâfâind, și niciodată zâmbind?

Când vom avea dispoziție să ne mândrim cu un lucru, unul singur, pe care l-am ridicat din acest pământ în afară de praf?

Radu Naum, „Gazeta Sporturilor”, nr.4560

La ce bun cadavrul lui Bănescu

Dacă Doamne ferește! - Bănescu ar ieși cu picioarele înainte din politichie, surelăsându-l pe Iliescu, al doilea om în stat, nimeni altul decât Nicu Văcăroiu, s-ar trezi bulibașă la Cotroceni. El ar ține pamblica, el ar rosti discursul funebru, el ar arunca mâna de țărănie oficială peste coșciug la lumina ochilor dilatați de fericire ai celor 5000 de hiene din rezervația lui Năstase.

Semnalul fiind dat, șobolanii județeni trimiși la plimbare de guvernul Tăriceanu se vor regrupa și dâșșii, sărind la gâtul puilor de gostat liberali.

Mircea Dinescu
„Aspirina săracului” nr. 89

Solstițiu de țară

În aceste momente de lasă-mă să te las, există un gen de întâmplare care nervează lumea, fără ca lumea asta să-ți poată explica de unde-i vine fandacia: gimnastele care pozează goale pe drapelul României, ori mai rău numirea de unguri în posturi guvernamentale. Împotriva căreia trebuie să luptăm, până la unul sau cel puțin până când vom găsi motivele...

E un pic bizar, dacă stai să te gândești (dar n-ai cum, când țara cere ajutor de urgență...). Și totuși, până acum nimeni n-a încercat să ne salveze de medici maghiari. Cu toate că practic ei au mai multe șanse să-i omoare cu injecția sau să-i zăpăcească din vorbe pe bieții majoritari. În schimb, prefectul trimis al Guvernului român în teritoriu, nu poate fi decât român, întrucât doar el înțelege perfect politica românească de la centru și doar în el poți avea încredere că o aplică. E un fapt dovedit: până acum nu am avut decât prefecti români și ei au implementat ferm toate programele de interes național: dezapezirea, urmărirea lucrărilor de primăvară, introducerea de noi taxe și impozite pentru propășirea nației. Cu prefectii noștri, țara a mers bine. Doar ei înțeleg să ne apere toate tradițiile, inclusiv aceea care cere ca funcția să te îmbogățească.

Lucian Mândruță
„Dilema”, nr. 53

Aproape pe gratis

Povestea „domeniului Țiriac” e veche de trei ani. În 21 ianuarie 2002, asociația bucureșteană de vânătoare și pescuit sportiv „Zimbru”, avându-l în spate pe Ion Țiriac, a preluat în concesiune Fondul de vânătoare 12 Balc. E vorba de nu mai puțin de 11500 hectare de teren (din care 2500 de pădure) cuprinzând și țarcul de vânătoare utilizat de Ceaușescu, „Fagu Balc”, de 1340 hectare.

Încă de atunci au iscat comentarii suma infimă de concesiune (11,9 milioane de lei/an și chiria lunară de 600 de Euro pe care Direcția Silvică Bihor o percepe firmei Wild Boar București, tot a lui Țiriac pentru construcțiile de pe domeniu - anexele, cantonul silvic și cabana de vânătoare. Cert este că Țiriac a luat ieftin și a investit mult.

F.C.
„Bănățeanul”, nr. 191

Aranjament mafiot

Prin aranjament demn de Cartea Recordurilor, fostul ministru al turismului Dan Matei Agathon i-a oferit ilegal colegului său de partid Corneliu Iacobov hotelul Bulevard din Centrul Bucureștiului. Ingineria a fost pusă la cale în 2002, când invocând Legea 10/2001, ministerul păstorit de Agathon care deținea 50,7% din acțiunile societății „Athenee Palace” ce avea în patrimoniu și hotelul, a decis restituirea imobilului societății RAFO Onești.

Ion Teleanu
„Curentul”, nr. 3098

• Ca dovadă că noi suntem fair-play, vom lăuda titlul pe care Simona Popescu l-a dat, în „România liberă” de luni, unui editorial despre masacrul inimaginabil săvârșit pe vastul domeniu de vânătoare al „miliardarului în chiloți”, Ion Țiriac, unde au fost mitraliați nu mai puțin de 185 de mistreți, din care 6 erau scoafe gestante (cu puișori în burtă): *Corul măcelarilor* se intitulează articolul, ca parafrază la faimosul „Cor al vânătorilor”, din opera „Freischütz” (Arcașul) de Karl Maria von Weber. Din păcate, autoarea nu citează decât un singur nume - cel al lui Adrian Năstase - omițându-l cu grijă pe principalul vinovat, moșul descreețat Ion Țiriac. De ce? Probabil că mănuiorul de bătaie, cu mustața sa flocoasă și chelia care îi dezvelște o țeastă de biblică în aspic, încă o mai avea relații pe la nemții ăia de la WAZ, care beau GAZ.

„România Mare” nr. 760

Printre numeroasele personalități ale științei și artei universale, sunt bine cunoscute proeminentele figuri de cărturari, savanți sau artiști, proveniți de pe meleagurile țării noastre. Fie că și-au desfășurat întreaga activitate între hotarele pământului natal, fie că valorile vieții i-au determinat să se stabilească pe alte meridiane, ei au onorat școala și tradițiile românești și au evidențiat talentele și capacitățile creatoare ale urmașilor Romei antice și ale străvechilor popoare din spațiul sud-est european.

Este, de aceea, o mândrie pentru lumea silvică românească faptul că, pe lângă valoroșii săi reprezentanți din țară s-au remarcat ca personalități de mare notorietate internațională și unii dintre fiii diasporei sale. O asemenea personalitate poate fi considerată, fără îndoială, și prof. ing. Tiberiu Cunia, exponent de marcă al cadrelor didactice ale Facultății de Silvicultură de la Universitatea din Syracuse - New York (SUA). La 2 mai 1996 domnia sa a fost, de altfel, omagiat de Secția de Silvicultură a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură din București, prin acordarea titlului de membru de onoare.

Alegerea sa ca membru de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură este, de aceea, mai mult decât bine meritată și constituie cu adevărat un eveniment memorabil pentru lumea silvică românească.

Dr. Ing. Marian Ianculescu Membru al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură
Dr. Ing. Radu Dissescu Institutul de Cercetări Agricole și Silvicultură, București
(Revista Pădurilor, Anul 111 (1996), Nr. 3)

RĂSPUNSUL CAVALERESC AL GERMANIEI

- Ce este premiul von Humboldt care vi s-a decernat acum vreo două decenii? Am auzit multe despre bursele von Humboldt care se dau la mii de studenți și profesori din întreaga lume. Este vreo legătură între premiu și burse?

- Premiul von Humboldt este un premiu prestigios, întrucâtva mai special. În sensul că el constituie expresia particulară a relațiilor dintre America și Germania. Este răspunsul cavaleresc al Germaniei la planul Marshall prin care

America a ajutat întreaga Europă Occidentală - dar în primul rând Germania - să se refacă economic după devastatorul război al II-lea mondial. "Nașul" său e fostul cancelar german Willy Brandt. Spre deosebire de bursele von Humboldt care sunt deschise pentru meritușii din toată lumea, premiul este decernat dintr-un fond special, administrat numai de von Humboldt și se adresează în exclusivitate savanților americani. Statutul său de excepție a făcut ca premiul să se bucure de anumite privilegii.

De exemplu, el nu este taxat de statul american așa cum se face cu orice alt premiu, în al doilea rând, propunătorul e un om de știință german. În cazul meu, a fost vorba de decanul facultății de silvicultură din Freiburg, Dieter Pelz, care-și făcuse doctoratul cu mine în America, în al treilea rând - și deosebit de important - este faptul că strategia premiului nu sunt banii ci tratamentul special care se acordă laureatului. Acesta este invitat 6-12 luni în Germania, pe cheltuielile statului german și cu un program extrem de generos și atrăgător în ceea ce privește contactele cu lumea germană, cu Germania reală. Ești un fel de invitat de onoare al Germaniei înseși.

Deși pentru omul de știință american a fi un laureat a premiului von Humboldt este o mare onoare, meritată vreau să cred, în cazul meu, sunt destul de realist ca să-mi dau seama că mulți alți forestieri americani - în domeniul biometriei forestiere sau în alte domenii de-a silviculturii - erau la fel de merituși, dacă nu și mai mult, pentru a primi acest premiu. Eu am avut noroc și am fost favorizat de circumstanțe favorabile. Fără concursul evenimentelor nu l-aș fi primit niciodată. Este amuzant răspunsul pe care l-am dat la întrebarea unui coleg: "Cum ai făcut să capeți premiul von Humboldt?" "Foate ușor", am răspuns, "nu faci nimic! Ei îți-l dau fără să-l ceri!"

În primul rând, și după cum am spus-o mai sus, s-a întâmplat ca decanul facultății de silvicultură de la universitatea din Freiburg - cel care propusese numele meu la von Humboldt să-și facă doctoratul cu mine în America. Ca elev al meu cunoștea bine realizările mele. El fusese sfătuit să vină pentru doctorat la mine la Syracuse de profesorul său de biometrie forestieră de la Freiburg, Mihail Prodan, și el un

O Personalitate a Diasporei Forestiere Românești Tiberiu Cunia

român bucovinean, plecat din țară în timpul războiului. Prodan, pe vremea aceea era cel mai renumit profesor din Europa de biometrie forestieră modernă, bazată pe metode statistice de tip european (nu american!).

Premiul von Humboldt nu impune laureatului nici o condiție specifică. Totuși, este de așteptat ca cel care-l primește să-și facă sediul la universitatea-gazdă și de-acolo să-și organizeze activitățile. Eu, natural, m-am instalat la Freiburg. Vila era foarte frumoasă, cu toate facilitățile unei locuințe modeme americane, se găsea la poalele munților "Pădurea Neagră" și din spatele ei se intra direct în pădure. Se găsea la vreo 30 de minute de mers pe jos de la universitate, o bună parte din drum prin pădure, în afară de cazul când ploua și trebuia să iau tramvaiul care mă ducea direct la universitate, eu profitam de ocazie ca, în fiecare dimineață, să fac o plimbare mai lungă.

Masa de prânz o luam de multe ori la cantina universității sau la unul din restaurantele din împrejurimi. Seara cinam la unul din cele câteva restaurante ce se găseau nu departe de casa unde locuiam. Găsisem chiar un "gästhaus" la vreo cinci minute de mers pe jos de-acasă, al cărui proprietar era un grec și unde se făcea o fasole fabuloasă. Mai târziu, când mergeam la Freiburg ca să iau parte la congresele de limbă și cultură aromână, dormeam - și de multe ori cinam - împreună cu alți aromâni, la acest gästhaus.

ARBORII CA ȘI OAMENII...

- Cum este orașul Freiburg? Și ce urma să facă acolo un premiat von Humboldt ca dvs. ?

- Freiburgul este un oraș foarte frumos, tipic german, unde nu se poate merge decât cu trenul sau cu mașina; nu are aeroport. Într-o bună zi, Hildebrand, profesorul de fotogrametrie, mi-a arătat fotografiile aeriene luate imediat după război, care arătau Freiburgul, aproape în întregime, la pământ. Doar pe ici pe colo se vedea câte

o casă care scăpase de furia războiului. Restul era totul în ruine. Aceste fotografii mi-au reamintit o imagine din anul 1950 când, împreună cu școala forestieră de la Nancy, făcusem un turneu prin pădurile Alsaciei, și trecusem prin Saarbrücken. Orașul era aproape complet în ruine, plin de lume care circula neconștient și, nu știu de ce, mă întrebam atunci: "de unde vine, oare, și unde doarme furnicarul acesta de oameni?" Dormea fiecare pe unde putea, cei mai mulți prin subsolurile caselor.

Mi-amintesc cum, la acea vreme, lumea era parcă isterică, se vedea amenințată de o mare tragedie a mediului înconjurător: murea pădurea. Arborii, ca și oamenii, se nasc, trăiesc, se îmbolnăvesc și eventual mor. Este un ciclu natural al vieții. Și cu atât mai mult la arborii care nu se pot deplasa dintr-un loc într-altul. La naștere, are mii de puiți la hectar și când ajunge la maturitate și după aceea la bătrânețe (dacă nu este exploatată între timp, sau omorâtă de foc, boli sau insecte) pădurea rămâne numai cu vreo 100-200 de arbori mari. Deci este un proces natural ca arborii să se îmbolnăvească și să moară.

Dar de aici și până la pierirea civilizației, este drum mult. Și dacă revenim la problema noastră, Pădurea Neagră a rămas peste anii din urmă aceeași, și lumea a trecut de la isteria "despăduririi" la alte isterii.

- Dar din punct de vedere turistic ați profitat de timpul cât ați stat la Freiburg?

- Din punct de vedere turistic am vizitat locurile din împrejurimile Freiburgului, printre altele, izvoarele Dunării. De fapt sunt două locuri cunoscute ca "izvoare" care mai târziu se unesc și fac un râuleț care cu timpul se transformă în marele fluviu Dunărea. Mă uitam la apa râulețului și mă gândeam că se va duce, încet-încet, peste atâtea țări, ca să sfârșească în România, la Marea Neagră.

- În afară de Freiburg, ați mai vizitat și alte instituții forestiere, facultăți de silvicultură și institute de cercetări, ați ținut prelegeri?

- În mai mică măsură, ceea ce am făcut la universitatea de la Freiburg am făcut și la facultățile forestiere de la München și Göttingen, pe care le-am vizitat de câteva ori. Am vizitat de asemenea și facultatea forestieră și institutul de cercetări de la Viena.

Tot atunci, italienii făcuseră inventarul forestier al regiunii Venezia bazat pe metode statistice moderne - lucru nou pentru ei - și, foarte mândri de ceea ce realizaseră vroiau să prezinte, public, rezultatele obținute. Vrand să dea adunării un prestigiu internațional, au invitat să țină comunicări, la sesiunea generală de deschidere, pe Hildebrand, profesorul german de fotogrametrie de la universitatea din Freiburg, pe Schmid, un biometrician forestier elvețian de la institutul de cercetări forestiere din Birmensdorf, lângă Zurich și trei americani: doi de la serviciul forestier american și pe mine, de la colegiul forestier.

Am fost cazat la un hotel mare, simandicos, Europa, dacă nu mă înșel. Mie nu-mi prea place să mă duc la hoteluri mari, pentru că nu știu cum să mă comport. Era în Aprilie, nu era sezonul turistic și hotelul nu prea avea multă lume. Mi-era jenă când mergeam la cină, să văd mai mulți chelneri decât clienți, care se uită tot timpul la tine, să vadă dacă ai nevoie de ceva și să te servească imediat.

Pentru participarea la congres, italienii mi-au făcut un cadou: un platur mare, lung de peste 50-60 cm. - de servit kilograme de spaghetti spuneam eu mai târziu - făcut dintr-un porțelan superb.

Din Franța sunt două întâmplări pe care vreau să le pomenesc. Într-una din vizitele de la Nancy, directorul institutului de cercetări, nu-mi amintesc acum numele, a amănat cu o săptămână, ca să pot participa și eu, picnicul pe care-l făceau la pădure, odată pe an, pentru salariații de la institut. Pentru prima și singura dată am văzut în Franța că se pun mieii "pe sulă" cum spunem pe limba aromână, și acest fapt a făcut ca această după amiază extrem de plăcută să-mi rămână întipărită în minte.

MILITANT PENTRU CAUZA AROMÂNĂ

Pentru mine, acest premiu a avut o triplă semnificație. Mai întâi, cea strict științifică: m-a consacrat în lumea în care mă mișcăm. A avut ecoul firesc atât în cariera mea de biometrician forestier, cât și cea de universitar, în al doilea rând, s-a asociat cu un moment dramatic al existenței mele: boala de care nu am pomenit nimic până acum. În anul acela, 1983, când am primit premiul, am fost operat de cancer la colon. Ca atare n-am putut răspunde invitației sosite din Germania decât în vara următoare. Cum clauzele premiului lăsau la voia oaspetelui libertatea alegerii timpului de vizită, am împărțit drepturile mele de sejour în Germania în două perioade: vara lui 1984 și vara lui 1985. Aveam găzduire excelentă, facilitări de contacte, mașină la dispoziție, libertate optimă de mișcare. Scăpasem de amenințarea cancerului și mă apropiam de vârsta de 60 de ani.

Aceste sejururi în Germania - și acum vine punctul trei din enumerarea ce tocmai am început-o - au avut o mare importanță asupra orientării activității mele extra-profesionale care mi-a marcat perioada din urmă a vieții și deci îmi marchează și prezentul: aceea de militant pentru cauza aromână. În verile lui 1984 și 1985, cum spuneam, ca laureat al premiului von Humboldt, am avut ocazia să stau mai mult timp la Freiburg. Aici m-am reîntâlnit în primul rând cu Vasile Barba, cel mai important om politic pe care-l avem astăzi, noi aromânii, pentru cauza noastră aromână.

Pe Vasile îl cunoșteam din România, discutaseam cu el de mai multe ori problemele noastre aromânești. Pentru moment, pomenesc numai că atunci, în iarna lui 1984, Barba, înființase la Freiburg revista "Zborlu a Nostru", o publicație de promovare a identității naționale a aromânilor. Fapt care a declanșat o adevărată renaștere națională a neamului nostru amenințat de pierzare. În jurul acestei-reviste și în jurul lui Barba s-a format un nucleu de aromâni care au constituit sufletul începutului acestei renașteri: Apostol Caciuperi, Iancu Perifani, Ianii și Chirața Manțu, și natural eu. La aceștia s-au adăugat și oameni ca Nicolae Saramandu, Nae Caranica, Reli Ciufecu și alții, ca să pomenim numai câțiva din lumea liberă.

Ilie TRAIAN

La tribuna unui congres internațional forestier "JUFRO" 1979

Această familie, în Mădăria natală

Doi lideri marcanti ai mișcării aromâne, la tribuna congresului de la Bridgeport: Nae Caranica (dreapta), Franța și prof. univ. dr. Anuș Ciufecu, U.S.A.

Marea consacrare internațională: Bonn, 1984

Alături de prof. Vasile Barba (în mijloc), cel mai important om politic al aromânilor

Alături de fiica sa Cornelia, îmbrăcată în costum aromân, în casa lor din Statele Unite

Confucius și poligamia

Confucianismul chinez propovăduia poligamia. Capul de familie din clasa mijlocie putea să aibă între 3 și 12 soții, un nobil peste treizeci, iar de la împărat se aștepta să aibă cel puțin o soție principală (regină), trei consoarte și nouă soții de rangul al doilea, douăzeci și șapte de soții de rangul al treilea și optzeci și una de metrese.

Trebuia să se culce cu acestea, într-o ordine și frecvență corespunzătoare rangului lor. Confucianismul dezaproba relațiile sexuale ocazionale, dar cu toate acestea vapoarele cu flori - corespondentele bordelurilor, se înmulțeau pe zi ce trece. Obiceiurile sociale japoneze erau asemănătoare; aici, viața amoroasă plătită se desfășura în casele de ceai.

Un capitol interesant al istoriei moravurilor îl reprezintă viața din China. Aici, viața femeilor este incomparabil diferită față de restul lumii, încă din anul

720 î.Ch., bărbații aveau la dispoziție case de toleranță complet utilizate, iar această profesie era reglementată de stat, practicându-se ei plătiind regulat impozite ce reprezentau sume apreciabile.

În secolul trecut, în China funcționau foarte multe case de toleranță, deși nu se poate vorbi despre măsuri igienico-sanitare în adevărată putere a cuvântului și, din lipsă de date statistice, nu se poate stabili, nici măcar aproximativ, în ce măsură au făcut ravagii bolile venerice. La Beijing existau șiruri de străzi mărginite exclusiv de bordeluri. Orașele chinezești aflate pe malul fluviilor aveau în dotare, pe lângă bordeluri, și vapoare cu flori, care, în esență, erau niște bordeluri plutitoare.

Profesorul Poch, care s-a ocupat în mod special de situația din China, descrie starea de lucruri din China secolului trecut:

„Prostituatele din China locuiesc în case aranjate cu mare pompă, în cel mai mare confort și nici o dispoziție legală nu vine să le deranjeze. Casele albastre (aceste cuibușoare înmiresmate erau denumite așa după perdelele lor albastre) sunt într-adevăr lăcașe de bucurie și veselie, în «sin laok», toată lumea râde și pare fericită. Dar fetele sunt sclave, atât în case, cât și pe vapoarele cu flori. Ele sunt proprietatea exclusivă a stăpânului bordelului, care le poate trata după bunul său plac. Fetele ajung în casa albastră la vârsta de 6-7 ani și, încă de atunci, își servesc tovarășele mai mari. La zece-doisprezece ani învață să scrie, să citească, să cânte și să danseze, iar la cincisprezece sunt puse la treabă. Se ofilesc și îmbătrânesc foarte repede și stau cu zecile pe străzile orașelor, așteptând să curețe și să peticească hainele marinarilor ce trec pe acolo. În

1861 a fost publicată o situație, din care rezultă că în orașul port Amoy, cu o populație de 300.000 de locuitori, existau 3654 de bordeluri, în care locuiau 25.000 de prostituate...”

Fetele din China, care trăiesc pe vapoarele plutitoare, au un rol asemănător cu hetairile din Grecia de odinioară. Sunt fermecătoare, deștepte, amabile; tinerii chinezi găsesc în brațele lor nu numai plăceri fizice, ci și intelectuale. Se întâmplă adesea ca o astfel de fată să nu-și cunoască nici tatăl și nici mama, fiindcă afaceriști fără suflet le fură de mici, crescându-le pentru prostituție.

Europenii aveau, spre sfârșitul secolului trecut, o atitudine de condamnare totală a vapoarelor cu flori. Le priveau ca pe niște cuiburi ale dezmățului, unde bărbații distinși, cu bani, participau la orgii. Atașatul militar al ambasadei Chinei a descris în felul următor, în 1890, această instituție unui prieten:

„Aceste locuri de distracție pot fi considerate case de toleranță tot atât de puțin ca orice sală distinsă de concerte din Europa. Aceste vapoare sunt locul de distracție al tinerilor chinezi, unde dispoziția este veselă, dar tonul e decent. Excursiile se organizează mai ales seara, în societatea unor tinere cunoscutoare de muzică. Acestea primesc cu plăcere invitațiile, dacă acestea sunt formulate respectuos. Există obiceiul ca bărbații care doresc să se distreze să scrie pe cartonașele de la bordul vaporului numele uneia dintre artiste și ora întâlnirii. Poți găsi la bord tot ce dorești: societate plăcută, muzică, dans și cântec, băuturi răcoritoare, briza minunată a mării. A bea ceai în compania unor femei fermecătoare și a asculta muzică nu pot fi considerate un păcat...”

Fetele din China au găsit întotdeauna o piață bună în America. Sunt bine făcute, drăguțe, modeste și corespund gustului americanilor. La San Francisco, de exemplu, au fost plasate în case de toleranță foarte multe chinezoaice tinere. Femeia chineză se dăruiește ușor, nu pune condiții, temperamentul său radiază dragoste și se adaptează ușor. Este o pradă ușoară pentru proxeneți.

Până la mijlocul secolului trecut, starea societății japoneze era asemănătoare celei din China. Viața în casele de ceai nu se deosebea mult de viața de pe vapoarele cu flori, din China. Schimbările politice începute în 1868 au provocat încet schimbări fundamentale și în domeniul vieții sexuale.

Hildebrandt se ocupă pe larg de aspectele vieții sociale japoneze, caracterizând, printre altele, viața sexuală japoneză:

„Înainte de plecarea mea din Yokohama am avut parte de o experiență ciudată. Un preot japonez ne-a însoțit până la vapor, dorind cu orice preț să ne-o închirieze pe fiica sa pentru o lună, în schimbul a treizeci de dolari.

Deși jumătate din această sumă ar fi urmat să fie plătită statului, jumătate i-ar fi rămas fiicei lui. Nici nu mai e nevoie să vă spun că n-am acceptat oferta lui...”

De altfel, în anii cincizeci ai secolului trecut, concepțiile morale din Japonia erau încă la un nivel foarte scăzut, statul având un rol principal în acest sens, prostituția reprezentând pentru acesta o sursă importantă de venituri.

C.C.

Carol al II-lea

Afacerea „Skoda” - cum a fost numită în presa vremii și a rămas cunoscută în istoria proceselor celebre din România perioadei interbelice - a fost una dintre afacerile în care escrocheria și corupția au atins culmi inimaginabile, în dauna Statului român și a contribuabilului de rând. Timp de mai bine de un an, începând din primăvara lui 1933, marile ziare din țara noastră au publicat în paginile lor cu lux de amănunte nenumărate articole privind scandalul izbucnit în jurul lui Bruno Seletzky reprezentantul Uzinelor Skoda la București. Ziarul Adevărul scria la 1 iulie 1923: „Nici o afacere din câte cunoaște cronică scandalurilor politice de la noi nu a produs atâta valvă și nu a dat atâtea pagini de senzațional ca afacerea Skoda”.

Fundalul afacerii Skoda a fost constituit de comenzile militare făcute de România în străinătate în vederea dotării armatei, prilej cât se poate mai nimerit pentru unii politicieni români să își rotunjească averile fără scrupule, subminând interesele țării. Referindu-se la această situație deplorabilă, generalul Rujinski nu se sfia să afirme într-o ședință a senatului, la începutul lunii aprilie 1933, că... „oriunde există comandă există un samsar, oriunde există un samsar există un șperț, oriunde există șperț, sunt și oamenii slabi care pot fi la îndemâna acestui șperțar”.

În cazul afacerii Skoda „oamenii slabi” aparțineau, potrivit presei vremii unui partid politic de guvernământ. Slăbiciunea acestor oameni, în fond politicieni veroși, se manifesta doar atunci când era vorba de banii statului, nu de propriul lor buzunar. Aceștia alcătuiau o clică de șperțari, mai mari și mai mici, constituiți din aventurieri de talie internațională cum a fost cazul lui Bruno Seletzky și politicieni români corupți și sfârșind cu militari ce îndeplineau funcții de răspundere; după unele informații, firele afacerii conduceau chiar până la palatul regal...

Fundalul afacerii Skoda a fost constituit de comenzile militare intenționate de a fi făcute de România în

străinătate. Se știe că la începutul deceniului al treilea, dată fiind conjunctura politică europeană și situația în care se găsea România, cercurile guvernamentale românești erau preocupate de a găsi o soluție optimă problemei înzestrării armatei cu tehnică de luptă modernă. Prin urmare, forurile competente studiau posibilitățile

Afacerea „Skoda”

comandării în străinătate a furniturilor necesare. Dar să urmărim principalele momente care au configurat această afacere. Pe la sfârșitul anului 1922 își face apariția în România în calitate de șef al reprezentanței Uzinelor Skoda, numitul Bruno Seletzky.

Născut în Polonia, la Zakopane, a trăit peste două decenii în Austria, după care a trecut în Cehoslovacia, unde s-a angajat să lucreze într-o uzină de armament aparținând Uzinelor Skoda. Ținem să menționăm, într-o altă ordine de idei, că încă de la venirea sa în țara noastră, Bruno Seletzky a atras atenția organelor de contrainformații românești, fapt care, din nefericire, a rămas fără urmări, datorită relațiilor pe care Seletzky a știut în cele din urmă să și le creeze la cele mai neașteptate nivele și pe care să le utilizeze în folosul său, la momentul oportun.

Iată-l, deci, pe Bruno Seletzky instalat la București în calitate de director al reprezentanței uzinelor „Skoda”. Seletzky a reușit să cucerească simpatia multor ofițeri superiori și persoane influente, creând în jurul său o atmosferă binevoitoare, în care nu lipseau elogiile privind competența sa. El a lăsat să circule zvonul că ar intenționa chiar să solicite cetățenia română. Cei care au căzut în plasa țesută cu abilitate de Seletzky nu au întârziat să emită părerea, de exemplu, că acesta ar merita chiar să fie recompensat cu o decorație pentru loialitatea față de statul român.

Aceasta era atmosfera ce a favorizat pe reprezentantul uzinelor „Skoda” să se lanseze în afaceri necinstite de mare anvergură, încălcând sistematic legile statului român.

Reprezentantul uzinelor „Skoda” pentru a-și atinge scopurile, a împărțit comisioane importante nu numai funcționarilor și tehnicienilor civili și militari însărcinați cu urmărirea contractelor încheiate cu uzinele Skoda, ci și altor persoane care ocupau funcții importante în aparatul de stat sau în organele de conducere ale unor partide politice.

În luna noiembrie 1928, Seletzky a fost invitat să întocmească un studiu privind modernizarea armamentului românesc, pe care îl efectuează într-un timp record și astfel, în luna mai 1929 oferta uzinelor „Skoda” pentru furnizarea de armament statului român era deja pe cale de a se perfecta. La scurt timp după aceasta, are loc o ședință a oficialităților române, având același scop - al înzestrării armatei române. Printre participanți se numărau primul ministru Iuliu Maniu,

ministrul apărării naționale, generalul Cihoschi, precum și o serie de ofițeri superiori de specialitate. Cu acest prilej s-a luat hotărârea de a comanda la uzinele „Skoda” o parte din munițiile și armamentul necesar reînzestrării țării spre a o face aptă să facă față unei agresiuni militare. În ceea ce privește piesele de artilerie grea, urma să se facă comanda acestora în Franța. În acest scop a fost trimisă în Franța o delegație de experți militari care, în referatul întocmit, a comunicat însă conducerii Ministerului Apărării Naționale informația falsă, că tunurile fabricate la uzinele franceze „Schneider” erau cu circa 60.000 dolari mai scumpe decât cele oferite de „Skoda”. Toată această înșcenare s-a datorat jocului de culise regizat cu abilitate de Seletzky, cu alte cuvinte ea a fost urmarea „atențiilor” grase pe care acesta din urmă le-a distribuit cu larghețe factorilor responsabili de încheierea afacerii, iar în urma acestui raport fals, Ministerul Apărării Naționale, se decide să facă o comandă uzinelor „Skoda” la data de 17 martie 1930 privind muniții și armamente, inclusiv artileria grea, în valoare de peste 5 miliarde lei, cifră foarte mare pentru acele vremuri.

Ancheta făcută ulterior, avea să stabilească faptul că contractul a fost încheiat după un proiect elaborat de Seletzky și acceptat integral de ministrul apărării naționale, generalul Cihoschi care l-a semnat fără să-i adauge nici cea mai mică modificare.

Acest contract a adus statului român un prejudiciu de 900 milioane lei, cifră rezultată din comparația cu valoarea unui contract similar încheiat de Yugoslavia în aceeași perioadă.

Paul ȘTEFĂNESCU

Iuliu Maniu

Ipoteze și ipotenuze

SCHIMBĂRILE ADUSE ÎN LUME, (RE)DESCOPERIREA AMERICII ȘI FORMAREA S.U.A.

© dată cu redescoperirea Americii au avut loc mari schimbări la nivel global:

– cunoașterea geografiei și formei Pământului;

– dezvoltarea navigației și comerțului

– îmbogățirea unor state (Spania și Portugalia pe termen scurt; Anglia pe termen lung);

– sărăcirea și dispariția unor imperii (Incas și Aztec);

– supremația pe mare a Angliei în detrimentul Spaniei și Portugaliei, ce a format cel mai mare imperiu colonial;

– dezvoltarea științelor și reforma religioasă (produse de amplitudinea noilor descoperiri, etc.

Începând cu anul 1500, oamenii de știință s-au rupt de vechile percepțe și au început să pună bazele științelor moderne. La nivel local transformările au fost la fel de mari:

– s-au impus noi norme politice, sociale și religioase;

– pe lângă mari imperii au dispărut și grupe întregi de populații sau au ajuns pe cale de dispariție (magașii, „piele roșii” ca și alte populații amerindiene);

– valorile materiale ale acestor popoare au trecut în mâinile cuceritorilor, grăbindu-le dezvoltarea economică și culturală (spanioli, portughezi, englezi, francezi, belgieni, germani, olandezi etc...);

– noile cuceriri au devenit colonii ale acestora trasându-se noi frontiere;

– populația băștinașă a fost creștinată (dacă n-a pierit) în mare parte prin forță;

– s-a impus modul de viață sedentar în locul celui migrator (prin noua agricultură);

– s-a schimbat modul de viață la nivelul noii civilizații (unelte noi, noi bunuri de larg consum, noi obiceiuri etc.

În aceste condiții unele colonii s-au dezvoltat rapid (economic, politic și financiar) fiind departe de metropole, ajungând să-și tipărească până și monedă proprie. În aceste condiții Anglia care stăpânea America de Nord în mare parte a interzis noua monedă (dolarul) ce făcea concurență monedei britanice, ceea ce a condus la o inflație galopantă. Pe tăcute finanța ocolită a început să pregătească o revoltă ce să conducă la ruperea Noii Lumi de imperiu. Astfel pornind de la refuzul de a plăti „timbrul fiscal pus pe ceai, urmată de aruncarea încărcăturii de ceai englezesc în ocean, s-a trecut la o revoltă fâțișă, profitând și de dorința de independență și libertate a populației. Delegații coloniilor s-au întâlnit în 1774 la primul Congres la Philadelphia, ce a condus la intensificarea activităților anti-imperiale, iar la 4 iulie 1776 s-a citit în același loc Declarația de independență semnată de 56 de reprezentanți ai Coloniilor (în majoritate masoni). George Washington a început formarea unei armate de voluntari, sprijiniți și de o parte din armata imperială, a făcut ca Ziua Independenței S.U.A. să fie la 4 VII 1776 și se serbează până azi.

S.U.A. formată dintr-o Uniune de State (azi 50) reprezentate pe drapelul național de către o stea în cinci colțuri (steaua Merica) ce mai avea inițial și Pasărea Phönix ca însemn oficial înlocuit ulterior cu vulturul (pe care oamenii de rând tind să-l confunde cu curcanul. Americanii mai sărbătoresc la Solstițiul de iarnă „Ziua Recunoștinței” ce se constituie într-o mulțumire pentru tot ceea ce a oferit America americanilor. Astăzi S.U.A. a devenit o țară a Făgăduinței oferind de-a lungul existenței sale azil tuturor națiilor lumii creându-și o democrație și o economie model reușind azi să domine Lumea și să fie recunoscută ca atare.

Ștefan TARJOC

Tablete evreiești de răs

Binecuvântare

Postul local de pompieri a fost înzestrat cu o mașină nou-nouă și conducerea postului hotărăște să ceară conducătorilor religioși s-o binecuvânteze.

Preotul o stropește cu apă sfințită și rostește câteva cuvinte în limba latină. Pastorul face semnul crucii și cântă „Bunul Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți cei ce circulă cu ea”.

Rabinul se duce în spatele mașinii și taie doi centimetri din țeava de eșapament.

Cine moare?

Bătrânul Abie Cohen e pe patul de moarte, își cheamă nevasta iubită.

– Eti, mă duc.

– Ah, Abie, nu mă părăsi.

– M-am gândit... Vreau să-i las întreprinderea mea lui Sami.

– Nu! Nu lui Sami, pe el îl interesează numai distracțiile. Lasă-i-o lui Izu...

– Okay, Vila de pe plajă i-o las lui Naomi...

– Ea nu poate să sufere marea. Lasă-i-o lui Rașelica.

– Okay. Rolls-Royce-ul i-l las lui Izu...

– Ce prostie. Habar n-are să conducă.

Ultimele două mașini le-a făcut prof. Lasă-i lui Sami.

– Ascultă, Eti, pot să te întreb ceva?

– Desigur, Abie. Ce anume?

– Spune-mi, te rog, cine moare, tu sau eu?

Pedeapsa

Un rabin foarte religios a murit și discipolii lui dragi l-au rugat pe Dumnezeu să le dea voie să arunce o privire asupra lui în cer. Dorința le-a fost satisfăcută dar, spre groaza lor, l-au văzut pe rabin cu o frumoasă blondă pe genunchi.

– Rabi! au țipat ei. Cum poți să te comporți astfel, dumneata care ai fost întotdeauna un sfânt?

– N-ați înțeles, a răspuns rabinul. Ea nu e răsplata mea. Eu sunt pedeapsa ei.

T.S.

Harism

**Dacă viața-r fi un vis,
Iar visul să-ți fie viață,
Ce-ai alege mai precis
Viață-n vis ori vis în viață.**

Hariton Giurca

În pas dă front

(fragment)

M se fluștură mustața

Când ghingese se faină-i viața

Zamă lungă dă crumpiri,

Cucuvele, tramdafiri,

Doi cocoș roșâț la creastă,

Trii nepoț și o nevastă

Lună, stăle și pământ

Ploaic, soare, nea, vânt...

Pruni se-s pleacă creanga-n jios

Carne, clisă, zgârși și os

Și uiaga cu răchie

Dumnezeu în veac s-o ție.

Petru CHIRA

Cuvântul cititorului

DESTĂINVIRI IMPARDONABILE

Informațiile relatate în cărți și interviuri cu caracter memorialistic sunt deopotrivă, afabile și injurioase, în funcție de relațiile dintre memorialist și personajele evocate. Analizate însă prin prisma unor analogii, rod al unor cercetări lipsite de superficialitate, ele pot fi elucidate.

De regulă, într-o asemenea întreprindere, contează faptele sau realizările aceluia personaj; evident și cele legate de viața lui. Este firesc să se întâmple așa. Cancanurile au frapat întotdeauna. Nimic nu dezaprobă astfel de lucruri. Dimpotrivă am zice...

A pătrunde însă în viața particulară, intimă, a cuiva, este un act de indiscreție, este un act nepermis.

Dar să punem degetul pe rană.

Într-un interviu, consemnat de Alexandru Gica (în nr. 1, ianuarie 2005 p. 3 ai revistei „Magazin”) intitulat „Oaspetele lumii ianuarie”, am citit următoarea destăinuire; început să țipe de auzit tot coridorul. Așa era el. N-a suportat ideea că eu m-am dus la Rosetti. Si. apoi, el era misogin. Asta știe toată lumea. Avea iubire numai pentru mama lui. Dar asta nu are nici o legătură cu opera lui și nu-i scade valoarea A țipat.”

Am rămas consternat și indignat totodată de cele divulgate în interviu despre savantul Tache Papahagi, căci despre el este vorba. Tache Papahagi (n. 1892 în Avdela-Grecia – m. 1977 în București), lingvistul, etnograful și folcloristul aromân, licențiat al Facultății de Litere și Filozofie din București (1916), doctor în filologie, profesor emerit, autor a numeroase lucrări științifice (la loc de frunte în ceea ce privește studiile consacrate aromânilor, situându-se, mai ales, „Aromânii din punct de vedere istoric, cultural și politic” București, 1915; „Macedo-Romanii sau Aromânii”. București, 1927; „Dicționarul Dialectului Aroman-General și etimologic” București 1963. ed. I, 1974, ed. II, o adevărată enciclopedie a vieții materiale și spirituale a aromânilor).

M-am întrebat în mod firesc deci:

Se poate vorbi despre un asemenea om, în felul acesta? Chiar dacă „destăinuirile” aparțin unui alt savant aromân: academician Matilda Caragiu Marioțeanu, căruia îi suntem la fel de îndatorați am putea spune; scrierile domniei sale ne-au inspirat atunci când, mai tineri fiind, ne-am îndreptat pașii cu modestie către cercetarea istoriei aromânilor.

Evident că nu! S-a strecurat cu siguranță o greșeală. Cele spuse despre savant în interviu, se datorează unor „bărfe” lansate de cei din jurul său, bărfe care au la bază faptul că savantul și-a dedicat o bună parte a vieții sale studiului și cercetării științifice.

Noi, aromânii, ne respectăm înaintașii, avem o anumită pudoare sau decență pentru cei mai în vârstă. Cu atât mai mult pentru cărturarii noștri. Chiar dacă unii au greșit, chiar dacă au fost mai altfel decât noi... Nimeni nu este perfect pe lumea asta. Toți avem „tabițli a noastri”.

Tache Papahagi avu „cabatea” că n-adră Dicționarul Aromân, și ti aiștu lucru noi va-l tinisim tuta eta. Ti-alanti va-l giudică Dumnidză, ași cum va nă giudică ș-pi noi.”

Prof. Nicolae Cușă (nepotul lui Tache Papahagi)

Un cavaler rătăcitor...

Luptând cu morile de vânt
Pe drumul său nepieritor,
Răzbise cu nespun avânt
Un cavaler rătăcitor...

Pe Rocinante călărind
Cu infinita-i cutezanță,
Cetății și sate cucerind
C-un scutier ce-i da speranță...

Țroului „într-o ureche”
Balade și legende-i cântă,
Căci faptele-i fără pereche
Pe Dulcinea o descântă...

Când Sancho Panza-i scutierul,
Doar Don Quijote-i cavalerul...

La 400 de ani de la apariția
romanului Don Quijote de la
Mancha (1605)

Aurel Jicman, Andreea Jicman
– elevă la liceul Miguel de Cervantes
Saavedra – București

La 4 martie 1953 ascultătorii postului Radio Moscova au recepționat, deodată, la orele 6 și 19, un anunț sec: speakerul menționa că Stalin era grav bolnav.

La 6 și 21, Radio Moscova preciza că generalisimul era atins de o hemoragie cerebrală.

La 6 și 25 Agenția TASS anunța că Stalin suferea de tulburări cardiace, că abia respira și preciza că informații pe această temă vor fi difuzate în următoarele ore.

La 6 și 36, Radio Moscova anunța că la 3 martie, orele 23 GMT starea Mareșalului nu se ameliorase.

La 6 și 38 Agenția TASS comunica: „Pulsul lui Stalin este de 120 și ritmul respirator de 38 pe minut”.

A doua zi 6 Martie 1953 Radio Moscova difuza la orele 2 un nou comunicat prin care se anunța că Mareșalul murise în apartamentul său de la Kremlin, la orele 21 și 50: „Inima tovarășului și continuatorului inspirat al voinței lui Lenin, a șefului și educatorului Partidului Comunist și al poporului sovietic, Iosif Vissarionovici Stalin, a încetat să mai bată.

Să recapitulăm deci, cine a fost Stalin!

CRESCUT PENTRU A FI MITROPOLIT

Iosif Vissarionovici s-a născut în 1879 la Gori, în Georgia, pe pământ caucazian.

Mama sa, Ecaterina, era o femeie simplă, ce lucra cu ziua în diverse gospodării ca spălătoare sau bucătăreasă. Tatăl, Vissarion Djugașvili, era cîsmar și obișnuia să-și bată soția și copilul, până în ziua în care a fost înjunghiat la o beție. La moartea tatălui său, Iosif Vissarionovici tocmai împlinise zece ani și, spre ghinionul său, fusese lovit de un camion, accidentându-l grav. După zece zile între viață și moarte, s-a înzdrăvenit, dar a rămas cu cotul stîng anchilozat și cu o mână mai scurtă.

Mama l-a dat la un semi-nar teologic din Tiflis, dorind să-l vadă... mi-tropolit! Nici mai mult, nici mai puțin!

La vârsta de douăzeci de ani, părăsește școala pentru a deveni revoluționar și agitator. În 1905, s-a întâlnit la Tammerfors, în Finlanda, cu Lenin. Și-a ales mai întâi numele conspirativ de Koba, în amintirea unui revoluționar, erou de roman caucazian, pentru ca apoi să opteze pentru cel de Stalin, „omul de oțel”.

Remarcat de Lenin în 1917, odată cu reîntoarcerea sa din Elveția, el venea după patru ani de deportare în Siberia. Stalin nu se remarcase nici ca orator și nici ca pamfletar, în schimb poseda o capacitate de muncă neobișnuită, spirit practic și o prudență - mai bine-zis suspiciune - excesivă. Lui Stalin i-a revenit sarcina de a organiza partidul și în același timp, de a-l conduce. Spre deosebire de imaginea cultivată în popor, Stalin avea un fizic total diferit. Stalin era mic de statură - avea un metru șizeci și cinci -

și din cauza excesului de greutate al părea și mai scund. Pântecul se revărsa, iar la ceafă culele depășeau gulerul cămășii. Medicii îi recomandaseră să slăbească și îi interzisese fumatul. Dar Stalin nu-i asculta, mai mult, îi disprețuia. Avea în permanență asupra sa, într-unul din buzunare, o pipă. Pușia din ea, chiar fără tutun. Era un obicei din timpul războiului, al nopților albe, când stătea aplecat asupra hărților. Imaginea sa cu pipa în fața unui rastez cu cărți, era reproducă în milioane de exemplare.

OMUL FĂRĂ FAMILIE

Stalin nu a avut ceea ce se cheamă familie. Doar frânturi de cămin. Se spune că a avut trei copii. Cel mai cunoscut a fost o fată, Svetlana. Vasili era ofițer de aviație, general. Alcoolic, a ajuns un ratat. Svetlana și Vasili proveneau din cea de a doua căsătorie cu Nadejda Aleluieva care, neputând suporta tratamentul la care era supusă de soțul său, a sfârșit prin a se sinucide.

Prima soție s-a numit Ecaterina Svanidze, iar căsătoria a avut loc în 1902, la Tiflis. Din această căsătorie rezul-tase un băiat, Iakov. Mama avea să se stingă la scurt timp după ce-l adusese pe lume. Cât privește pe Iakov, el pierit în timpul celui de-al doilea război mondial în Germania, într-un lagăr de prizonieri. Stalin nu a întreprins nimic ca să-i salveze. Așa cum nu a făcut nimic nici pentru celebrul Sorge ce adu-se servicii imense U.R.S.S.-ului, ca să nu mai vorbim de multe alte exemple simi-lare.

Stalin poseda o fire rece, era, cum s-ar zice, lipsit de sentimente. Ca dovadă că din ordinul lui au fost condamnați, pentru alte crime împotriva securității statului, aproape patru milioane de cetățeni. Cifrele nu includ milioanele de oameni care au murit în lagărele de muncă și în închisori, sau din cauza foametei declanșate de Stalin.

În perioada colectivizării tot din ordinul lui Stalin, N.K.V.D.-ul a ucis zeci de mii de ofițeri și cetățeni polonezi. Dar autorul moral al altor milioane de vieți secerate în țările satelite U.R.S.S.-ului după cel de-al doilea război mondial, este tot Stalin. Bilanțul este de neimaginat, iar orice caracterizare și similitudine o considerăm în atare caz insuficientă.

Secretar general al Partidului comunist al U.R.S.S., în 1922, președinte al Consiliului Comisarilor Poporului în 1941, comandant suprem al armatei în 1942 și mareșal în 1943, Stalin a avut o fire hiperperseverentă. Se remarcă printr-o tenacitate neobișnuită, urmărindu-și neabătut convingerile. S-a bucurat de o sănătate de fier.

De pildă, Stalin locuia într-o datcha, la Usovo, în apropierea Moscovei, și nicidecum la Kremlin, cum se răs-

pândise zvonul. Ferestrele apartamentului său, luminat toată noaptea, trebuiau să acrediteze ideea că „tătuțul” lucra neobosit pentru binele poporului sovietic. Viața pe care o ducea în datcha, cumpărată în 1919, era greu de imaginat. Dormea îmbrăcat pe un pat strâmt de pustnic, iar în camera sa nu intra nimeni. Stalin nu suporta prezența altora.

O arterioscleroză, ivită în anii războiului, a început să progreseze cu rapiditate după 1945. Până atunci nu a ținut seama de nici un avertisment al medicilor, care îi recomandaseră un regim alimentar, strict, sărac în calorii. Stalin proceda invers: îngurgita mari cantități de alimente, în loc de repaos, muncea mult, perturbând ritmul biologic. Cât privește medicația prescrisă, el o înlocuia cu leacuri băbești: câteva picături de tinctură de iod într-un pahar cu apă.

Boala lui Stalin a debutat prin dureri de cap persistente, amețeli, vomismente, greață și văjâieli. Simptomele s-au agravat și, la examenul medical făcut de profesorul Miasnikov, un cardiolog reputat, s-a diagnosticat un infarct miocardic netratat. I s-au prescris calmante și un regim de viață sever controlat.

Al doilea accident, cu efecte care nu le-au depășit pe ale primului, s-a succedat la scurt interval. Cel de-al treilea însă, survenit la cinci luni după primul, a lăsat urme vizibile, care de altfel au și fost sesizate cu prilejul întâlnirii la vârf, ultima la care a

participat. Pe lângă căderea fizică, Stalin suferea de un complex de inferioritate, manifestat prin atitudinea sa față de diversele domenii ale științei, în special ale medicinei.

La 13 ianuarie 1953, mania persecuției va fi afișată public, ca un adevărat delir, cu prilejul procesului intentat medicilor ce-l îngri-jeau, sub pretext că ar fi vrut să-l suprimă. S-a văzut atunci că două treimi dintre cei presupuși vinovați, erau evrei. Rezulta deci că acțiunea lui nu era altceva decât o formă deghizată de pogrom. Din fericire, mai înainte ca planul său să ia o amploare prea mare, un atac cerebral l-a doborât pe Stalin. Cum s-au petrecut lucrurile?

GARANTAȚI VIAȚA?

Accidentul vascular s-a produs în seara de 2 martie. Primii sosiți la căpătâiul bolnavului au fost profesor dr. Miasnikov, cardiolog și dr.

K a n o v a l o v , neurolog. Aceștia au constatat ru-peedea unei artere în emisfera cerebrală stîngă. Ca urmare, hemiplegia a afectat complet partea dreaptă a corpului. Stalin nu mai putea vorbi. Dar, ceea ce era și mai grav, apăruseră tulburări respiratorii, în plus, un infarct a însoțit atacul cerebral. Electrocardiograma a con-firmat un infarct mult mai intens ca cele trei precedente. Noi semne chimice demonstau gravitatea excepțională a bolii. Pulsul era mare. Funcțiile renale se deterioraseră. Procentul de uree în sânge creștea. Respirația devenise inegală.

Medicii au început tratamentul medical - injecții cu camfor, aplicare de lipitori, insuflare de oxigen. Un tratament care se solda cu rezultate bune. De intervenție chirurgicală nu putea fi vorba. Care chirurg și-ar fi asumat o asemenea răspundere? Mai ales că, în tot acest timp, Beria semăna spaima printre medici, punându-le mereu aceeași sinistru întrebare: „Voi, barem, garantați viața tovarășului Stalin?”

Firește, nimeni nu se îndoaia că el va fi înmormântat în Mausoleu.

De aceea, citind ziarele apărute în primele zile ale lunii martie, cei ce făceau parte din colectivul

Laboratorului de cercetări științifice de pe lângă Mausoleul „V. I. Lenin”, au înțeles că, foarte curând, le va reveni o lucrare de foarte mare răspundere. Șeful laboratorului, prof. dr. S. R. Mardașev, îl chemă în cabinetul său pe dr. S. S. Debov, cercetător științific principal și, în cel mai strict secret, îi spune:

„Verificați dacă avem tot ce trebuie, întrucât e nevoie de o pregătire de gradul zero. Dar să nu faceți cunoscut nimănui acest lucru.

Aveți grijă, dacă afla cineva despre aceasta, nouă, amândurora, n-o să ne fie prea bine”.

Dr. S. S. Debov coborâ în stradă, unde, într-adevăr, îl aștepta un automobil ZIS blindat, dintre acelea cu care călătorea Stalin. Se așeză pe banchetă și întrebă cu naivitate: «Unde mergem?» Răspunsul venit fu scurt și tăios: «Veți ajunge acolo unde trebuie!»

Rulau cu mare viteză. Nu încetineau nici măcar la răspântii, unde agenții de circulație le dădeau, pe loc, cale liberă, abia apucând să salute. Au oprit pe strada Sadova-Kudrin-skaia, la laboratorul Mausoleului. Corpul neînsuflețit al lui Stalin fusese deja adus și depus la serviciul de prosectură. Acolo a avut loc necropsia și îmbalsămarea. Doctorul Zbarski se afla de față, eliberat în grabă din lagărul de concentrare în care fusese aruncat. Au participat doctorii Zbarski, prof. dr. S. R. Mardașev, doctorii B. N. Uskov, A. P. Avtin, S. S. Debov, I. S. Kuznețov și alți câțiva cercetători ai laboratorului, anatomopatologi, precum și medici curanți”.

Rezultatele necropsiei ne permit să emitem ipoteza că I. V. Stalin a suferit de hipertensiune arterială, maladie care, așa cum se întâmplă mai ales la persoanele în vârstă, este însoțită de un pronunțat proces de arteroscleroză.

Nouă somități medicale din U.R.S.S. au efectuat necropsia. S-a putut constata că trupul său fusese fulgerat de un adevărat cataclism.

Constantin IONCELESCU

FRANCIS GARY POWERS

Agentul care a torpilat o întâlnire de vârf

În data de 16 mai 1960, conducătorii celor patru mari puteri – Anglia, Franța, SUA și Uniunea Sovietică – au căzut de acord cu privire la stabilirea unei întâlniri la vârf care urma să aibă loc la Paris. Se pare că problema ce urma să fie pusă pe tapet era una foarte delicată. De peste patru ani, CIA efectua zboruri de spionaj în spațiul aerian sovietic. Avioanele sale zburau la peste 20 de kilometri înălțime și, deși apărarea aeriană sovietică știa de ele, nu avea la dispoziție rachetele necesare doborârii acestora.

În afară de zborurile de spionaj ale SUA, o altă problemă o reprezenta faptul că la o bază din nordul Pakistanului staționa un avion de spionaj U-2. În data de 9 aprilie, acesta efectuase deja un anumit număr de zboruri deasupra teritoriului sovietic la o înălțime de 20 de kilometri, dar nu se putea face nimic pentru înlăturarea sa.

Fiecare zbor al avioanelor U-2 era dirijat de CIA, aceste misiuni având scopul de a afla cât mai multe informații despre tehnica sovietică de război, respectiv despre eventualitatea existenței unui nou tip de armament. Eisenhower ceruse în mod special ca aparatul american să nu efectueze un alt zbor înaintea întâlnirii ce urma să se desfășoare la Paris.

Directorul adjunct al CIA a cerut în mai multe rânduri aprobarea lui Eisenhower pentru efectuarea zborurilor, dar, din cauza vremii nefavorabile, aceste zboruri trebuiau tot timpul amânate. În plus, Eisenhower a ținut să-i precizeze că nu se va efectua nici un zbor după data de 1 mai!

În mijlocul familiei

DOLARUL DE ARGINT

Bissell a profitat de faptul că interdicția intra în vigoare doar după 1 mai. Deși în ziua respectivă în Asia era deja 1 mai în Washington era încă 30 aprilie. A dat deci ordinul de decolare, așa că pilotul Francis Gary Powers a îmbrăcat uniforma special destinată zborurilor la mare altitudine. Un angajat al CIA din cadrul unității respective s-a apropiat de pilot și l-a întrebat: "Dorești dolarul de argint? Trebuie spus că aceasta nu era o parolă, deși nu era vorba de o monedă obișnuită. Când Powers a răspuns afirmativ, a scos dintr-o cutie o monedă de argint pe care pilotul a pus-o în buzunarul de sus al uniformei. Se spune că fabricarea acestui gen de "monede" costase CIA trei milioane de dolari. De fapt, obiectul avea doar forma unei monede, fiind divizibilă în două părți, în interiorul acesteia aflându-se un ac otrăvit. Desigur, acest ac urma a fi folosit doar în cazul în care pilotul s-ar fi catapultat, căzând astfel viu în mâinile rușilor. În același timp, aparatul era prevăzut cu un mecanism care comanda dezintegrarea avionului la 70 de secunde de la catapultare, pentru a nu permite ca acesta să intre, fie și parțial în posesia inamicilor

Oricum, până în ziua respectivă nimeni nu încercase eficiența obiectului respectiv. Nici Powers nu s-ar fi gândit că va fi primul care va avea această sarcină.

Aparatele U-2 erau vopsite în negru și nu purtau stema vreunei țări.

După decolare pilotul a ridicat imediat avionul la o înălțime de 20000 m. În lumina zorilor întrezărea la est conturul Chinei, iar la vest Afganistanul și Iranul, întrucât totul decurgea bine, a activat pilotul automat și s-a lăsat în spate pe scaun. Nu peste mult timp avea să zboare deasupra Mării Caspice și, conform planului, trebuia să se îndrepte în direcția Celiabinsk.

Parcursese deja 1500 de kilometri deasupra Uniunii Sovietice, când pe neașteptate, avionul a început să piardă din înălțime după care s-a ridicat din nou. Prin cască, Powers a fost informat că s-a defectat pilotul automat. Singura posibilitate era să se conecteze pe pilotarea manuală și să își continue zborul. Ceea ce a și făcut.

Dacă locotenentul Powers s-ar fi întors atunci la bază, poate ar fi reușit să se salveze.

Powers însă a decis să parcurgă în continuare traseul stabilit.

ÎNTRU PORCII COLHOZULUI

Fișind dintre nori, Powers a pus în funcțiune camerele de luat vederi automate, filmând uzine de armament și aeroporturi militare. Încă că nu aflase că regimentul de apărare anti-aeriană de lângă Sverdlovsk primise de curând în dotare o nouă rachetă marca SA-2.

La Moscova, era ora 9. Câteva secunde mai târziu la bordul avionului U-2 s-a auzit o explozie.

Era prea târziu să se mai catapulteze.

Avionul s-a înfipt în mijlocul unui teren arabil, la doar 150 de metri de crescătoria de porci a unui colhoz.

La Moscova, Hruscirov tocmai saluta sportivii în Piața Roșie, când Powers a atins pământul. Se afla în Uniunea Sovietică! Nu peste mult timp, mareșalul forțelor de apărare aeriană, Serghei Biriuzov, se apropia de secretarul general al PCUS, care tocmai saluta mulțimea prezentă la parada de 1 Mai:

– Tovarășe Secretar General, ordinul a fost executat, avionul intrus este doborât. Pilotul a fost luat prizonier, iar acum se află sub anchetă!

– E o știre nemaipomenită! răspunse Hruscirov aproape strigând.

Era într-adevăr fericit.

La Washington, vestea doborârii avionului lui Powers a ajuns la președinte în momentul în care Eisenhower se afla într-un elicopter, în drum spre Casa Albă. Conform unor mărturii ulterioare, el afirmase în acel moment: De mult am avertizat că, dacă vor doborî vreodată vreunul din aparate, toată răspunderea va cădea asupra mea și se va crea o gravă problemă internațională. Ei bine, istoria avea să dovedească că avusese dreptate.

Singurul lucru la care mai puteau spera cei de la Casa Albă era faptul că rușii nu vor reuși să dovedească proveniența americană a epavei. Deoarece Eisenhower îl credea pe Bissell, care insistase asupra faptului că agenții CIA-ului făcuseră totul pentru ca nici un pilot să nu ajungă pe mâna inamicului: chiar dacă rușii ar fi doborât vreun avion, aviatorii fuseseră instruiți să facă tot posibilul pentru a evita să cadă în mâinile inamicului.

În cazul de față, însă nu s-a întâmplat chiar așa.

Însă CIA-ul și conducerea armatei inventaseră deja o poveste care avea să servească drept explicație – pentru cele întâmplate. Conform acesteia, incidentul - în care, ar fi fost implicată și

NASA, organizația americană de cercetare spațială - ar fi avut loc în felul următor: un avion de cercetare meteorologică de tip U-2 zbură deasupra lacului Van din - Turcia, la o înălțime de 45.000 de picioare, adică 15 km, când pilotul a anunțat prin stație bazei că nu mai avea oxigen, după care s-a întrerupt orice legătură cu aparatul de zbor, acesta fiind declarat dispărut.

După o oarecare împotrivire, Eisenhower a considerat că acea variantă era cea mai acceptabilă în momentul respectiv; Prin urmare, raportul a fost imediat transmis, la NASA, pentru că aceasta să îl facă public, ceea ce s-a și întâmplat.

Miercuri, 4 mai, Hruscirov încă nu se hotărâse ce să facă. Să bagatelizeze totul sau să obstrucționeze întâlnirea la nivel înalt dintre cele patru puteri?

Până la urmă a decis să anunțe doborârea aparatului și imixtiunea americanilor în afacerile interne ale Uniunii Sovietice, fără să spună, însă, nici un cuvânt despre faptul că pilotul era în viață. Avea cu totul alte planuri în ceea ce-l privea pe prizonier. Planuri pe termen mai lung.

HRUSCIOV SUPRALICITEAZĂ

În sala de conferințe a Kremlinului, înainte de ședința în plen a partidului, Hruscirov și-a expus propria versiune cu privire la cele întâmplate. A declarat că americanii pătrunseseră ilegal în spațiul aerian sovietic, și că avionul fusese doborât. Membrii de partid simpatizanți au primit știrea cu stupefacție, laudându-i spiritul combativ. Până și opoziții săi au trebuit să fie de acord cu faptul că Hruscirov procedase ireproșabil.

În felul acesta, și-a dovedit intransigența în fața membrilor de partid și, implicit, a rivalilor. Ulterior, Hruscirov a supralicitat, adăugând: "Cred că poporul american dorește pacea. Nu mă îndoiesc de faptul că și președintele Eisenhower dorește sincer pacea. Dar, pornind pe drumul reconcilierii dintre cele două țări, americanii au făcut un pas greșit."

După ce Eisenhower a ajuns în posesia discursului complet a lui Hruscirov, s-a consultat cu consilierii săi, convocându-i și pe ministrul Apărării și pe șeful CIA. Generalul Goodpaster era de părere că rușii sunt extrem de confuzi, așa că cel mai bine ar fi ca președintele să apeleze la presă și să dea un comunicat oficial cu privire la acest incident. Totodată, a sugerat că, de vreme ce guvernul american este implicat într-o afacere atât de delicată, atunci persoana președintelui ar trebui ținută cât mai departe de ea. Luând în considerare acest ultim sfat, Eisenhower a refuzat să țină conferința de presă respectivă. Poziția oficială urma să fie făcută publică într-un comunicat: NASA.

Mare le-a fost mirarea semnatărilor acestui comunicat oficial când, la scurtă vreme, s-a aflat că pilotul este în viață!

În câteva ore, lumea întreagă aflase numele pilotului Francis Gary Powers. Locotenent-major al aviației Statelor Unite avea atunci 30 de ani. În 1956, el fusese transferat de la forțele aeriene la CIA.

Între timp, Hruscirov acționa cu extremă precauție. Pentru a împăca pe toată lumea, el a făcut următoarele precizări: "Stimați tovarăși, acum câteva zile, când v-am anunțat despre doborârea avionului de spionaj, în mod intenționat am omis să vă spun un lucru. Mă refer la faptul că Francis Gary Powers, pilotul avionului, trăiește și a fost deja anchetat de organele în drept. Nici vorbă de eșuarea unei misiuni de cercetare științifică, așa cum susțineau americanii. În aceste condiții, oficialii de la Casa Albă vor trebui să se gândească mai bine cu privire la explicațiile pe care le au de dat în legătură cu acest extrem de neplăcut incident. Experiența mă determină, însă, să cred că vor inventa din nou o altă minciună."

Eisenhower ajunsese într-o situație practică fără ieșire. Dacă ar fi recunoscut că guvernul mințise în cazul primului comunicat oferit de NASA și că rușii doborâseră într-adevăr un avion de spionaj americanii și-ar fi pierdut complet credibilitatea pe plan intern și internațional. Același rezultat ar fi fost obținut și dacă ar fi declarat că nu știuse nimic despre zborul aparatelor U-2 și că generalii armatei americane și CIA planificaseră aceste misiuni fără a informa în prealabil Casa Albă.

În cele din urmă a hotărât să confirme veridicitatea pozițiilor guvernului rus. A publicat un comunicat în care recunoștea că era la curent cu faptul că Statele Unite efectuau de patru ani zboruri de spionaj cu aparate U-2.

După ce i s-a tradus declarația, Hruscirov a fost extrem de indignat. „Am făcut tot posibilul să nu îl amestec pe președintele Statelor Unite, iar el îmi face una ca asta!” a exclamat Hruscirov. Într-adevăr, declarația lui Eisenhower era extrem de ambiguă, iar tonul insidios lăsa să se înțeleagă că președintele american își făcea aproape un titlu de glorie din faptul că trimisese avioane de spionaj pe teritoriul Rusiei.

La data de 16 mai 1960, într-o dimineață de luni, președintele De Gaulle a găzduit întâlnirea la nivel înalt de la Paris, invitându-i pe ceilalți trei președinți ai fostei alianțe militare antifasciste (șeful guvernului britanic, președintele SUA și cel al URSS) la palatul Elysée. Înainte să-i fi fost dat cuvântul, Hruscirov s-a ridicat și, fără a cere permisiunea, a început să vorbească, menționând că îi pare rău că întâlnirea este obstrucționată de militantismul agresiv al americanilor; el considera că vina le aparține aceluia care duc o politică banditistă împotriva Uniunii Sovietice. A folosit și cuvinte pe care nici un diplomat nu le-ar fi rostite în public, în special la o întâlnire la nivel înalt între cele patru mari puteri. Apoi, Nikita Sergheievici s-a ridicat de la masa de discuții și a părăsit sala.

În octombrie 1964, în urma unui puci, Hruscirov a fost înlăturat din funcția de secretar general și scos la pensie. Spre norocul lui, nu a căzut victima unor măsuri staliniste - astfel că a fost primul conducător de partid sovietic, care nu a avut parte de un sfârșit violent. Locul său la tron a fost ocupat de Brejnev.

Locotenentul Francis Gary Powers a fost condamnat de către un tribunal sovietic la 5 ani de închisoare pentru spionaj. La un an după capturarea sa, și-au spus din nou cuvântul organizațiile de spionaj: în urma înțelegerii dintre KGB și CIA, Powers a fost eliberat într-un schimb de spioni în care a fost implicat un agent rus pe nume Rudolf Aber.

Powers și-a reluat cariera de pilot, dar de data aceasta ca persoană civilă. Urmărit, se pare, în continuare, de ghinion, la 1 august 1977 a fost el însuși victima unui accident aviatic.

Dr. Dumitru GAROFIL

Reîntors la viața civilă

Din nou în SUA

AROMÂNI CARE ȘI-AU UITAT NEAMUL

Și ei, asemeni altora ce le vor urma în acest colț de pagină, uitându-și datoria față de propriul popor, au pierdut recunoștința neamului. (V.T.)

„Care fudze de-a lui mumă
Și di părinteasca-l'i numă.
Fugă-l'i doara Domnului
Și dulțeamea somnului!”

(strofa ultimă din imnul aromânilor)

NICOLAE STURNARA (1806-1853)

Fotografia îl reprezintă pe Marele Everghet Național, cu soția lui, (originari din Mețova), în Alexandria, în anul 1834. Soția lui, din familia Toșița, cu studii la Roma și Paris, reprezenta „Casa Comercială Toșița” la Livorno, Italia. Întors în Grecia, Sturnara a înființat Școala agricolă, Banca Agricolă, a realizat noi culturi agricole în Thessalia. A devenit asociat la Societatea de Transporturi feroviare din Grecia. A început activitatea de transporturi maritime cu vase proprii.

Prin testament, a lăsat moștenire Statului Grec (1854) un milion și jumătate drahme-aur cât și însemnate donații, laolaltă fiind aproximativ de aceeași amploare cu cele ale unchiului său, Mihail Toșița și de asemeni, Averof.

Ianni A. PAPATHANASIU

Vorbe memorabile

Ionescu (Nae)

● Se spunea despre Nae Ionescu că scuipea inteligență.

● Definiția lui Nae Ionescu e aceasta: meditația metafizică mutată la nivel cotidian, sau ridicarea cotidianului la nivel filozofic. Nimeni n-a făcut asta în presă până la el, nici măcar Eminescu. Deși a fost un foarte mare gânditor și deși rămâne cel mai mare jurnalist, Eminescu n-a filozofat în publicistică.

Petre ȚUȚEA

Apostolul Pavel și Macedonia

În Macedonia, Pavel va dobândi colabo-ratori prețioși, evrei, greci, autohtoni, cetățeni liberi, dar și sclavi sau sclavi eliberați.

Între aceștia îi bănuim pe cei care se „legitimează” onomastic prin etnonime ori numerele: **Carp**, care mărturisește o dovadă prețioasă că între creștinii din Bereea se aflau și daci, **Secundus** din Tesalonic. Îi mai amintim pe **Aristarh** și **Dima** din Tesalonic, **Gaius** din Macedonia, **Zizig**, care ar putea fi, cum susțin unii cercetători, „gnisie syzyge”, adică în grecește „tovarăș credincios”, **Epafrodit**, slujitor hirotonit al Bisericii din Filipi.

Un alt aspect remarcabil, în Macedonia, Apostolul Neamurilor va avea între colaboratori și multe femei, se pare că femeile au constituit fermentul creștinării macedonenilor. Izvoarele patristice, în speță Epistolele lui Pavel și „Faptele” lui Luca, au nemurit numele diaconișelor Evotia și Sintihi din Filipi, care „au luptat pentru Evanghelie, împreună cu mine și cu Clement și cu ceilalți lucrători”, ca și concetățeană lor, vânzătoarea de porfiră Lidia. Ce trebuie luat în seamă, fapt până acum nesesizat de cercetătorii neotestamentari - unele nume deși aparent romane sau grecești, sunt purtate de iudei și iudeo-creștini, altele au fost adoptate de autohtoni, tracii romanizați din această provincie, adică macedonenii.

Dacă mizăm pe tria nomina Lucius (pe care îl vor mai purta și alți evrei creștinați, mai ales rude ale lui Pavel, precum Lucius din Cirene, chiar Luca - al cărui nume nu poate proveni de la Lucanus, adică locuitor al orașului etruscian omonim ori din Lucania, ci de la **Lucius**, cu sensul de „lucitor”, „strălucitor” și nu „stâncă”) -Aemilius Paulus și îl apropiem de o matcă „vremelnic pământeană”, Macedonia, se înțelege că pledăm pentru existența

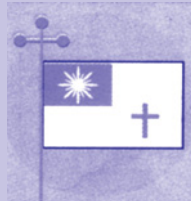
unui stăpân și apoi patron al lui Paulipor (Pavlipor), adică tatăl Apostolului. Acest tria nomina își avea legată existența de tradiția, chiar celebritatea în Macedonia, prin Lucius Aemilius Paulus, erou născut din eroii ginte Aemilia, cuceritorul Macedoniei.

„Mititel”, adică Paulus (Pavel), exprimă după părerea academicianului Al. Graur, în sistemul etrusc, devenit roman, de nomenclatură, cu trei nume (comun și nu întâmplător și ilirilor), un cognomen rezervat unor familii romane de mare prestigiu, în sensul larg al cuvântului, care include deci și sclavii respectivelor familii. El aparține lui Saul, nu este dobândit la întâlnirea cu Sergius Paulus; e drept că acest eveniment capătă semnificații aparte în destinul lui Saul, care atacă de acum un obiectiv cutezant - dacă până acum era interesat doar de propovăduirea creștinismului în lumea elenică a păgânilor, visul lui, asemenea unui mare cuceritor, se îndreaptă spre Capitală, metropola lumii cunoscute și spre Imperiul ei. Nu este deci o poreclă personală, cel mult ar fi trebuit să se cheme **Claudius** („șchiopul”); vârsta, împrejurările istorice și cele ce se vor derula -Sergius Paulus va deveni, după tradiția creștină, episcop al Narboniei, în Spania - aduc argumente în favoarea ipotezei noastre.

De ce Macedonia? Pentru că nu era doar o nostalgie a lui Saul, chiar dacă evocă o experiență doar a părinților săi sau poate copilăria în preajma Olimpului ori mărturisirea alte împrejurări cu efecte memorabile asupra lui. Ca om, deși n-a spus-o sau scris vreodată, Saul datora enorm culturii elenistice, aduse de macedonenii în Asia.

Din acest areal izvorăște erudiția sa enciclopedică, din acest motiv va purta și un respect invidios gloriei celui mai mare cuceritor al lumii, Alexandru Macedon.

Ion VULPE

COLȚUL
POEZIEI
AROMÂNE

Aromânii sunt români cu vocația universalității
Nichita Stănescu

MOȘCOPOLEA

- fragment -

Piste șapte oahte-analte
ș-piste șese vâl'iuri alte,
cu-a l'ei nil'e di palate
mași tru marmure-ncl'igate,
cu grădini di trandafile,
di zambile ș-caranfile,
ca icoana-a raiului,
cum nu-i dată-a graiului
ca s-u cîntă ș-ca să spună
mușuteșle-l'i dipriună;
tru-așea pustă-Arbinișie,
tru fureasca Toscănie,
di dușmani anvărligată,
zilipsită și-alăvdată,
și tru lux întreațe ș-Polea
doarme, doarme, Moscopolea!

MOȘCOPOLEA

Peste șapte dealuri nalte,
peste văi și cîmpuri — alte,
cu-ale ei mii de palate
toate-n marmur ridicate;
cu grădini, cu mii de flori,
de arome și culori,
loc ales — ca-n paradis —
ce se-arată doar în vis;
cu averi nebănuite,
frumuseși neasemuite,
în țara zisă: Albanie,
în ținutul Toscănie,
de dușmani înconjurată,
de prieteni lăudată,
— că-n averi întrece Polea*
doarme, doarme Moscopolea!

* Constantinopol

Nicolae VELO

Vlahi iluștrii

Aromânii au dat numeroase personalități și în istoria și cultura Greciei. Mare parte din generalii și comandanții vestiți ai Revoluției de eliberare a Greciei de sub jugul otoman, care au obținut victorii însemnate în evenimentele din anii 1821-1824 sau 1827-1918 etc., erau de origine aromână. Dintre cei mai vestiți pentru contribuția lor la eliberarea Greciei și

Valaoritis

formarea statului independent, menționăm pe frații Bucovală, Nicola Sturnari, Marcu Boțari, Theodorus Kolocotroni, Caciandoni, Odiseu Andrușu și mulți alții, descriși detaliat de acad. Ioan Caragiani în lucrarea sa în două volume „Românii din Peninsula Balcanică”. Despre Theodorus Kolocotroni (1770-1843), Anastase Hâciu, în scrierea sa „Aromânii”, Focșani, 1936, arată că acest general ilustru al Revoluției grecești era de origine vlahă (aromână), fapt necontestat de istoricul grec Aravantinos, că, în folclorul grec era cunoscut cu numele „Vlaho Vasileas” sau „Vasileas ton Vlahan” (Regele vlahilor sau aromânilor), tot astfel apărând în folclorul aromân. Ca și ostile lui Nicola Sturnari sau Marcu Boțari, cele ale lui Kolocotroni erau constituite în principal din viteji vlahi (aromâni). Se mai știe că Th. Kolocotroni avea un corp de gardă compus din cei mai neînfricați farșeroți, ramura cu vechi tradiții militare a aromânilor.

Kolocotroni a fost un orator și un talent militar de excepție, ridicat dintre păstorii munților prin faptele sale de arme și calitățile sale de bun organizator. Aceste însușiri i-au adus prestigiul cuvenit, ajungând în conducerea statului grec, fiind ales președinte al guvernului provizoriu din 1830-1832. Poetul Revoluției grecești, Valaoritis, a fost de asemenea de origine vlahă (aromână), strămoșii săi purtând numele (porecla) de Balaur.

Dr. ec. Justin TAMBOZI